

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری:

نام آزمون: منطق دهم

تاریخ آزمون:

شرکت توسعه انتشارات

پرش_م ۱۱

۱) آیا می‌توانید برای موارد زیر مثال بیاورید.

- (الف) موجودی که فقط دارای وجود زبانی باشد. (.....)
- (ب) موجودی که فقط دارای وجود ذهنی باشد. (.....)
- (پ) موجودی که فقط دارای وجود خارجی باشد. (.....)
- (ت) موجودی که فقط دارای وجود زبانی و ذهنی باشد. (.....)
- (ث) موجودی که فقط دارای وجود زبانی و خارجی باشد. (.....)
- (ج) موجودی که فقط دارای وجود ذهنی و خارجی باشد. (.....)

۲) قضایای زیر جزء کدام یک از اقسام قضایا هستند؟

شماره	قضیه مورد نظر	شخصیه	موجبه کلی	سالبه کلی	موجبه جزئی	سالبه جزئی
۱	ابن سینا شاعر بزرگی نیست.					
۲	هیچ انسانی سنگ نیست.					
۳	او با خوشحالی به کلاس آمد.					
۴	تهران پایتخت ایران است.					
۵	برخی از مارها سمی نیستند.					
۶	برخی شترها دو کوهانه هستند.					
۷	این دانش‌آموز خوب درس می‌خواند.					
۸	هر انسانی جسم است.					
۹	دانش‌آموزان چهارم انسانی ۳۵ نفرند.					
۱۰	معصومین شیعه ۱۴ نفرند					
۱۱	رازی کاشف الکل بود.					
۱۲	حافظ، حافظ قرآن بود.					
۱۳	کعبه زیارتگاه مسلمانان است.					
۱۴	«زرد»، بر وزن فرد است.					
۱۵	«واژه» به معنای لغت است.					
۱۶	گریه چهار پا دارد.					
۱۷	«گریه» چهار حرف دارد.					
۱۸	«کلمه» فعل، اسم است.					
۱۹	«این معلم»، مرد خوبی است.					
۲۰	خانه کعبه، زیارتگاه مسلمانان است.					

۳) در اصطلاح عامیانه به مغالطه «هندوانه زیر بغل کسی گذاشتن» گویند.

۴) قضایای شرطی متصل از دو جزء و تشکیل شده‌اند.

۵) منطق، علمی است که تبخّر در آن به تمرین و ممارست نیاز دارد.

۶) با در نظر گرفتن نسبت‌های چهارگانه میان مفاهیم زیر، آنها را طبقه‌بندی کنید.

الف) انسان، اسب، گیاه، مرد، زن، پیرمرد، حیوان، پسر بچه، پیرزن، موجودات زنده
ب) خراسانی، آسیایی، انسان، تهرانی، کربلایی، اهوازی، آفریقایی، عراقی، مشهدی، ایرانی، خوزستانی

۷) نوع استدلال زیر را مشخص کنید.

لقمان را گفتند عالم بی‌عمل به چه ماند؟ گفت، به زنبور بی‌عسل (پس عالم بی‌عمل بی‌ثمر است)

۸) ابهام ساختاری در جملات زیر را بیابید.

۱- کودک تا پدرش را دید لباسش را مرتب کرد.

۲- اجناس دزدیده‌شده توسط مأموران کشف شد.

۳- من از راهنمایی شما پشیمانم.

۴- هندو به طعنه گفت یاران خدا دوتاست.

لعنت بر آن کسی بگوید که خدا یکی است.

۵- سیاست‌های پولی و ارزی کشور، مانند سیاست‌های فرهنگی کشور از انسجام و نظم و قاعده خاصی برخوردار نیست. آیا بهتر نیست که مسئولان مستقیم این سیاست‌گذاری‌ها، جای خود را به افراد باصلاحیت بدهند.

۶- در یک سفارش اینترنتی، مشتری سفارش «دستبند و انگشتر طلا» داده ولی برایش دستبند بدل و انگشتر طلا آوردند.

۷- راننده به مسافر گفت «ده دقیقه دیگر به خانه می‌رسیم» اما آن دو به خانه‌ای رسیدند که تا خانه مسافر یک ساعت فاصله داشت.

۸- واردکننده ادعا داشت محموله او فقط شامل «مواد غذایی استاندارد است» اما در محموله‌اش «لوازم منزل غیراستاندارد» کشف شد.

۹- آخر این هفته ایران نیستید؟ نه

۹) چرا استدلال‌های زیر مغالطه هستند؟

۱- سعدی انسان است

انسان یک مفهوم کلی است

سعدی یک مفهوم کلی است

۳- ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا است

رئیس‌جمهور آمریکا هر چهار سال یکبار انتخاب می‌شود

ترامپ هر چهار سال یکبار انتخاب می‌شود

۵- کتاب ارزان کمیاب است

هر چیز کمیاب گران است

کتاب ارزان گران است

۷- سعادت غایت زندگی است

غایت زندگی انسان مرگ است

سعادت انسان مرگ است

۹- شرور وجودشان واجب است

آنچه وجودش واجب است خیر است

شرور وجودشان خیر است

۲- انسان حیوان است

حیوان پنج حرف دارد

انسان پنج حرف دارد

۴- در باز است

باز پرنده است

در پرنده است

۶- انگور شیرین است

شیرین معشوق فرهاد است

انگور معشوق فرهاد است

۸- کسانی که برای دیگران نقشه می‌کشند، غیر قابل اعتمادند

مهندسان راه و ساختمان برای دیگران نقشه می‌کشند

مهندسان راه و ساختمان غیر قابل اعتمادند

۱۰- فیروزه دوست من است

فیروزه سنگ گران‌بهایی است

دوست من سنگ گران‌بهایی است

۱۰) زیر الفاظ مشترک خط بکشید و معانی مختلف آنها را بیان کنید.

امشب صدای تیشه از بیستون نیامد شاید به خواب شیرین فرهاد رفته باشد

علی کاری است. کاری غذا را خوشمزه می‌کند. علی غذا را خوشمزه می‌کند.

۱۱) با توجه به رابطه تداخل، صدق و کذب روابط زیر را مشخص کنید.

الف

هر الف ب است.	(صادق)	(کاذب)	الف). (.....)	ب). (.....)
	↓	↓	↑	↑
بعضی الف ب است.	پ). (.....)	ت). (.....)	(صادق)	(کاذب)

ب

هیچ الف ب نیست. (صادق) (کاذب) الف. الف. (.....) ب. (.....) ب.
 بعضی الف ب نیست. پ. (.....) پ. ت. (.....) ت.
 ↑ ↑ ↓ ↓
 (کاذب) (صادق)

دلیل نامعتبر بودن قیاس‌های زیر را بیان کنید. ۱۲

الف انسان از خاک است. خاک بی‌جان است؛ پس: انسان بی‌جان است.

ب هیچ‌یک از شیرینی‌خورها لاغر نیستند. بعضی سیگاری‌ها شیرینی‌خور نیستند؛ پس: بعضی از سیگاری‌ها لاغرند.

پ رستم شیر است. شیر در بیشه زندگی می‌کند؛ پس رستم در بیشه زندگی می‌کند.

ت برخی از کاغذها سفیدند، برخی از سفیدها برف‌اند؛ پس: برخی از کاغذها برف‌اند.

ث هیچ کارگر زبده‌ای نانوا نیست. هیچ نانوابی ماهیگیر نیست؛ پس: هیچ کارگر زبده‌ای ماهیگیر نیست.

مقدم و تالی قضایای زیر را مشخص کنید. ۱۳

الف اگر فردا امتحان داشته باشیم، نمی‌توانیم امشب به مهمانی برویم.

ب با والیبال خداحافظی خواهم کرد؛ در صورتی که در بازی فردا برنده نشویم.

پ تمرین‌ها را امشب می‌نویسم؛ اگر وقت پیدا کنم.

ت اگر درس بخوانی، آنگاه موفق می‌شوی.

مشخص کنید هر یک از استدلال‌های زیر کدام قسم از قیاس استثنایی هستند؟ سپس اعتبار یا عدم اعتبار آنها را مشخص کنید. ۱۴

الف اگر سیگار بکشم، عمرم کوتاه خواهد شد. حال که سیگار نمی‌کشم، پس: عمری طولانی خواهم داشت.

ب اگر کسی پلیس مخفی باشد، آنگاه اسلحه دارد. او اسلحه دارد. پس: او پلیس مخفی است.

پ اگر جاده بسته باشد، مسافران نمی‌آیند. مسافران می‌آیند. پس: جاده بسته نیست.

ت اگر جاده بسته باشد، مسافران نمی‌آیند. جاده بسته نیست. پس: مسافران می‌آیند.

ث اگر جاده بسته باشد، مسافران نمی‌آیند. مسافران نمی‌آیند. پس: جاده بسته است.

هر دسته از مفاهیم زیر را به صورت منطقی دسته‌بندی کنید. ۱۵

الف نهج البلاغه، کافی، اسفار اربعه، متن ادبی، قرآن، تورات، شعر، جامع السعادات، بینوایان، انجیل، متون دینی، متون فلسفی، دیوان حافظ، مثنوی معنوی، کتاب شفا ابن سینا، متون اخلاقی، کتاب غیر آسمانی، معراج السعاده

ب کارگر زن بیمه‌شده، کارگر مرد، کارگر مرد غیرایرانی

پ قطار باربری برقی، قطار مسافربری، قطار غیربرقی

ت بابک، سعید، محمدرضا، آگوست، فوریه، ربیع‌الاول، اردیبهشت، آذر، امیرحسین، ام‌کلثوم، خیرالنساء، مکه، دهلی نو، مهین، لیدا، اصفهان، تربت حیدریه، قم، اسم پسر دوبخشی

ث کاتولیک، شیعه، حنفی، پروتستان، یهودی، اشعری، شافعی، بودایی

در قضایای زیر نوع قضیه (حملی یا شرطی) را مشخص کنید و اجزای هر کدام از قضایا را بنویسید. ۱۶

الف آهن و مس از فلزات پرمصرف هستند.

ب یکی از بزرگ‌ترین عارفان ایران زمین حافظ شیرازی است.

پ هر قضیه یا حملی است یا شرطی.

ت هر کاری باید با برنامه‌ریزی همراه باشد. اگر برنامه‌ریزی درستی در کار نباشد، موفقیت هم به دست نخواهد آمد.

در قضایای زیر، موضوع و محمول یا مقدم و تالی را مشخص کنید. ۱۷

الف عدد زوج قابل‌قسمت بر دو است.

ب بعضی انسان‌ها همیشه سپاسگزار نعمت‌ها هستند.

پ توانا بود هر که دانا بود

ت اگر کسی خدا را فراموش کند خود را نیز فراموش خواهد کرد.

۱۸ گزاره‌های زیر قضیه هستند یا خیر؟ اگر نیستند دلیل آن را بنویسید.

الف خورشید دور زمین می‌گردد.

ب آیا تکالیف خود را انجام داده‌اید؟

پ مجموع زوایای مثلث 180° است.

ت خداوند جهان را بر اساس محبت و عشق آفرید.

۱۹ در بین عبارات زیر قضایای شرطی و نوع آن (متصله، منفصله حقیقی، منفصله غیرقابل جمع در صدق و یا منفصله غیرقابل جمع در کذب) را تعیین

کنید و در صورت متصله بودن مقدمه و تالی را مشخص کنید.

۱- اگر لباس گرم نبوشی مریض می‌شوی.

۲- اگر امشب شب یلدا باشد فردا شب کوتاه‌تر از امشب است.

۳- ناهار یا قورمه سبزی داریم یا قیمه.

۴- اگر تو نیایی من هم نخواهم رفت.

۵- تا تکان بخوری شلیک می‌کنم.

۶- قضیهٔ حملی یا سالبه است یا موجبه.

۷- امروز یا شنبه نیست یا کلاس منطق داریم.

۸- انسان یا حیوان است یا نامی (رشدکننده).

۹- جسم یا نموکننده است یا دارای ابعاد نیست.

۱۰- هر که بی‌هنر افتد نظر به عیب کند.

۱۱- انسان در دنیا یا در آخرت سزای عمل خود را می‌بیند.

۱۲- آشپز که دوتا شد غذا یا شور می‌شود یا بی‌نمک.

۱۳- هر آن مریض که طیب نپذیرد / سزاش تب و تاب روزگار بیماریست.

۱۴- بسیار توقف نکند میوهٔ بر بار / چون عام بدانست که شیرین و رسیده است.

۱۵- حال از دهان دوست شنیدن چه خوش بود / یا از دهان آن که شنید از دهان دوست.

۱۶- از دل برون شو ای غم دنیا و آخرت / یا خانه جای رخت بود یا مجال دوست.

۱۷- تاج خواهی بر سرم نه یا تبر.

۱۸- آن خون کسی ریخته‌ای یا می‌سرخ است / یا توت سیاه است که به جامه چکیده است.

۱۹- هرچه را می‌پزند، خواهد پخت / چه تفاوت که ماش یا عدسی است.

۲۰- بشوی اوراق اگر هم‌درس مایی / که درس عشق در دفتر نباشد.

۲۰) هریک از قیاس‌های زیر چه شکلی از اشکال چهارگانه هستند؟

۱	} هر انسانی حیوان است.
هر حیوانی حساس است.	۲	} بعضی گل‌ها سفید هستند.
هر گلی نامی است.
۳	} هر طلایی فلز است.
بعضی معدنی‌ها فلز هستند.	۴	} بعضی حیوان‌ها اسب نیستند.
بعضی جسم‌ها حیوان‌اند.
۵	} هر انسانی جسم است.
هر انسانی ناطق است.	۶	} هر دانش‌آموزی انسان است.
برخی کارگرها دانش‌آموز نیستند.
۷	} بعضی انسان‌ها شاعر نیستند.
بعضی باسوادها شاعر هستند.	۸	} برخی فلزات جامد هستند.
هر جامدی جسم است.
۹	} همهٔ علف‌خوران نشخوارکننده‌اند.
برخی گریه‌ها علف‌خوار نیستند.	۱۰	} هیچ انسانی پرنده نیست.
هر کبوتری پرنده است.

۲۱) در تمرین‌های زیر کوشش کنید مقدمات پنهان را آشکار کنید و قیاس اقتراعی بسازید.

(الف) من می‌گم نره تو می‌گی بدوش.

(ب) هر شکل سه ضلعی مثلث است، پس بعضی شکل‌ها مثلث هستند.

(پ) حتما مسئله‌ای بوده است؛ تا نباشد چیزکی مردم نگویند چیزها

(ت) آنها پیش ما خواهند آمد، زیرا هر رفتی آمدی دارد.

(ث) هر ایرانی آسیایی است، پس هیچ ایرانی اروپایی نیست.

۲۲) در صورتی که قضیهٔ داده‌شده صادق یا کاذب باشد، وضعیت قضیهٔ متقابل آن چگونه خواهد بود؟

ردیف	قضیه	صادق یا کاذب	تناقض	تضاد	تداخل
۱	هر الف ب است.	+			
۲	بعضی الف ب است.	-			
۳	بعضی الف ب است.	+			
۴	هیچ الف ب نیست.	-			
۵	هر الف ب است.	-			
۶	بعضی الف ب نیست.	+			
۷	هیچ الف ب نیست.	+			
۸	بعضی الف ب نیست.	-			
۹	هیچ غیر ب الف نیست.	+			
۱۰	بعضی غیر ب الف است.	-			

۲۳) برای هریک از قضایای زیر متضاد، متناقض، متداخل و تداخل تحت تضاد را در صورت وجود هر کدام بنویسید و همچنین صادق (+) / کاذب (-) یا مبهم بودن هر کدام را طبق قواعد منطق مشخص کنید.

ردیف	اصل قضیه	متضاد	متناقض	متداخل	تداخل تحت تضاد
۱	همه انسان‌ها بالقوه عالمند (+)				
۲	هر بیعی مباح است (-)				
۳	هیچ عالمی دنیاطلب نیست (-)				
۴	هوای اصفهان در تابستان گرم است (+)				
۵	بعضی از دل‌ها خالی از مهر است (-)				
۶	بعضی دودها از کباب نیست (+)				
۷	هر چه عوض دارد گلّه ندارد (+)				
۸	هیچ ارزانی بی‌علت نیست (-)				
۹	همیشه قافیه پشت ردیف می‌آید (+)				
۱۰	هر انسانی حیوان است (+)				
۱۱	هر چه پیش آید خوش آید (-)				
۱۲	هیچ‌کس روزی دیگری را نمی‌خورد (+)				
۱۳	بعضی از مردم با بیشتر مردم فرق دارند (+)				
۱۴	هیچ سنگ و گلی، لولؤ و مرجان نشود (+)				
۱۵	گاه باشد که کودک نادان به غلط بر هدف زند تیری (+)				
۱۶	هیچ چیز شرط هیچ چیز نیست (-)				
۱۷	هیچ دویی نیست که سه نشود (+)				
۱۸	همه هست آرزوم که ببینم ز تو رویی (+)				
۱۹	برخی استدلال‌ها درستند ولی منطقی نیستند (-)				
۲۰	هر که در این بزم مقرب‌تر است جام بلا بیشترش می‌دهند (+)				

۲۴) نوع استدلال زیر را مشخص کنید.

موجیم که آسودگی ما عدم ماست.

۲۵) نوع استدلال زیر را مشخص کنید.

در محله‌ای که زندگی می‌کنید، فردی همسایه شماس است که باعث رنجش خاطر همه اهالی شده است و به دلایل مختلف، کسی جرئت روبه‌رو شدن با او را ندارد. روزی پسر آن فرد، در خیابان، سوار بر اتومبیل و با سرعت زیاد از جلوی شما می‌گذرد، با خود می‌گویید او هم مثل پدرش مردم‌آزار است.

۲۶) نوع استدلال زیر را مشخص کنید.

المؤمن مرآة المؤمن / مؤمن آینه مؤمن است

لذا عیب او را مخفی و بزرگ‌نمایی نمی‌کند.

۲۷) نوع استدلال زیر را مشخص کنید.

اگر باران بیارد آنگاه زمین خیس می‌شود.

باران باریده است.

زمین خیس شده است.

۲۸) نوع دلالت لفظ به معنا را در عبارات زیر تعیین کنید.

نوع دلالت	عبارات	ردیف
		ستون
	ناصر خانه خرید	۱-
	ناصر خانه‌اش را رنگ کرد	۲-
	ناصر حاتم است	۳-
	آن رفیقی خانه می‌جست از شتاب	۴-
	دلالت لفظ انسان فقط بر حیوان	۵-
	دلالت لفظ انسان فقط بر ناطق	۶-
	دلالت لفظ دوات بر قلم	۷-
	دلالت لفظ سقف به دیوار	۸-
	دلالت لفظ درخت بر میوه	۹-
	دلالت لفظ ماشین بر موتورش	۱۰-
	دلالت لفظ خانه بر اتاق	۱۱-
	دلالت لفظ سه بر فرد	۱۲-

۲۹) مجموعه مفاهیم زیر را از نظر جزئی و کلی بودن و مفاهیم کلی را از نظر تعداد مصادیق فرضی و خارجی طبقه‌بندی کنید:

۱- شریک خدا	۲- کشور عضو اوپک	۳- جنگ جهانی	۴- کوه قاف
۵- خدای مسیحیان	۶- سیاره منظومه شمسی	۷- God	۸- god
۹- رهبر جمهوری اسلامی ایران	۱۰- اصول مذهب	۱۱- اصول دین	۱۲- مولود کعبه
۱۳- لاک پشت پرنده	۱۴- رنگ تشکیل‌دهنده رنگ سبز	۱۵- رنگ اصلی	۱۶- دیوار ۱۴۰۰ کیلومتری
۱۷- واجب‌الوجود	۱۸- اورست	۱۹- دانشگاه دولتی	۲۰- رخس
۲۱- اسب نامرئی	۲۲- معجزه جاوید	۲۳- اهرام مصر	۲۴- بنیان‌گذار جمهوری اسلامی
۲۵- سرور جوانان بهشت	۲۶- برج ایفل	۲۷- رئیس‌جمهوری روحانی ایران	۲۸- شیر مرغ

۳۰) مفاهیم کلی و جزئی را تعیین کنید.

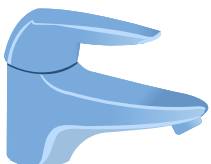
۱- کتاب	۲- باغ پر گل زیبا	۳- رستم داستان	۴- بلندترین قله جهان
۵- دیو سفید شاهنامه	۶- دریاچه خزر	۷- آن مرد که آنجا ایستاده	۸- اسحاق نیوتون
۹- کاشف پنسیلین	۱۰- استادان افلاطون	۱۱- شاگردان مکتب فلسفی ارسطو	۱۲- نام و نام خانوادگی
۱۳- تماشاگران المپیک ۲۰۱۶	۱۴- اتفاق نادر	۱۵- هوای ابری	۱۶- دانش‌آموزان سال دهم
۱۷- تاریخ	۱۸- آب شور اقیانوس	۱۹- معلم	۲۰- دختران خدا
۲۱- نماز امروز ظهرم	۲۲- بزرگ‌ترین کوه جهان	۲۳- کتاب داستان دوستم	۲۴- قاتل رئیس‌جمهور ترومن

۳۱) از میان موارد زیر تصورها و تصدیق‌ها را مشخص کنید.

- الف- منطق، معیار تفکر است.
ب- منطق
ج- تصدیق، بخشی از علم است.
د- کوه سهند
ه- ارتفاعات کوه سهند
و- کوه سهند مرتفع است.

۳۲) نوع تعریف‌های زیر را مشخص کنید؟

الف) آب

ب انسولین - دارویی برای درمان دیابت

پ زمین لرزه - ارتعاش و لرزش بخشی از سطح زمین

ت در فیلمبرداری استودیویی معمولاً از تصاویر کلوزآپ استفاده می‌شود.

ث کلوزآپ در فیلمبرداری استودیویی به معنای «از نزدیک» و «نمای بسته» است.

ت چشم

۳۳ نوع تعریف‌های زیر را مشخص کنید؟

الف سل - بیماری واگیردار

ب قانون مداری شهروندان هر نوع آنارشیزم را در جامعه از بین خواهد برد. آنارشیزم در فرهنگ سیاسی به معنای هرج و مرج است.

پ قند - به گلوکز - ساکارز - لاکتوز - فروکتوز - قند گفته می‌شود.

ت مربع - شکل دارای چهار ضلع مساوی با چهار زاویه قائمه

۳۴ در قضایای زیر موضوع و محمول یا مقدم و تالی را مشخص کنید.

الف پایتخت ایران تهران است.

ب اگر به فکر آبادانی ایران هستیم باید محیط‌زیست را سالم نگه داریم.

پ هیچ مؤمنی در نماز خود کاهلی نمی‌کند.

ت اگر خوب درس بخوانم در امتحان نگرانی نخواهم داشت.

۳۵ در بین عبارات زیر حمله و نوع آن از نظر شخصیه یا محصوره بودن و موجه یا سالبه بودن را تعیین کنید و در مورد (محصوره) کلیه یا جزئی بودن و سور قضیه را بنویسید.

الف برخی درختان شهر تهران، همیشه سبز است.

ب همه انسان‌ها، بهترین بودن را دوست دارند.

پ برخی حیوانات علف‌خوار نیستند.

ت هیچ‌کس تنها نیست.

۳۶ در قضایای زیر، نوع قضیه (حملی یا شرطی) را مشخص کنید و اجزای هر کدام از قضایا را بنویسید.

الف برون جستنند بازان سبک‌خیز

ب اهرمن ماند و، من ماند و دشمن، چو نمائی

پ

گر نبودی جذبه حوای ما کی شدی بند زمین بابای ما

ت این عدد بر دو قابل قسمت است در صورتی که زوج باشد.

ث شاعران ترک پارسی‌گوی، شهریاران ملک ادب‌اند

۳۷ در بین عبارات زیر قضایای حملی و نوع آن را از حیث شخصیه یا محصوره بودن و موجه یا سالبه بودن تعیین کنید و در مورد قضایای محصوره، کلیه یا جزئی بودن و سور قضیه را نیز بنویسید.

الف

چندان گریستیم که هر کس که بر گذشت در اشک ما چو دید روان گفت کاین چه جوست

ب نزد بعضی عجب است که شعر سعدی تر است

پ

که هر که بی‌هنر افتد نظر به عیب کند

کمال سر محبت ببین نه نقص گناه

ت

چو عام بدانست که شیرین و رسیده است

بسیار توقف نکند میوه بر بار

۳۸ در بین عبارات زیر قضایای حملی و نوع آن را از حیث شخصیه یا محصوره بودن و موجه یا سالبه بودن تعیین کنید و در مورد قضایای محصوره، کلیه یا جزئی بودن و سور قضیه را نیز بنویسید.

الف

فسانه نیست کز اجداد می‌رسد ما را

حدیث قصه سهراب و نوشداروی او

ب

آدمی را نه گریز و نه گزیر آمده است

گنه از دور زمان است که از چنبر او

پ

آهوی وحشی من پا به فرار آمده بود

لابه‌ها کردمش از دور و ثمر هیچ نداشت

ت

تا باز نشنود ز کس این راز گفته را

لب دوخت هر کرا که بدو راز گفت دهر

۳۹ برای هر یک از قضایای زیر، قضیه متناقض و متضاد را در صورت وجود بنویسید. سپس با استفاده از جدول تضاد و تناقض و با علامت‌های (+) و - و ؟ صادق بودن یا کاذب بودن یا نامعلوم بودن صدق و کذب قضایایی را که نوشته‌اید مشخص کنید.

الف بعضی مؤمنان گناهکار هستند (+) (تناقض)

ب

هر کتابی نویسنده دارد (+)

پ

هیچ معدنی، معدن فلز نیست (-)

ت

بعضی کبوترها پرنده نیستند (-)

ث

هیچ انسانی تنها نیست (+)

۴۰ نوع مغالطات مطرح شده را تعیین کنید.

الف

در این دنیای زیبا، تنها کج‌اندیشان خودرأی و مستبد هستند که برای آزادی انسان چارچوبی تعیین می‌کنند.

ب

شرکت چاپ و انتشار امیر، ناشر معتبر و مشهوری است و در سال گذشته، پنج عنوان از صد عنوان کتاب‌های پرفروش سال را این شرکت منتشر کرده است.

پ

قَالُوا يَا شُعَيْبُ أَصَلَاتُكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرَكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ.

گفتند ای شعیب آیا نماز تو به تو دستور می‌دهد که آنچه را پدران ما می‌پرستیده‌اند رها کنیم یا در اموال خود به میل خود تصرف نکنیم، راستی که تو بردبار فرزانه‌ای (و این سخنان و این برخورد از تو شایسته نیست).

ت

قضاوت شما درباره عملکرد دانشگاه ادبیات عجلانه است، در طول دو ترم گذشته، ما فقط سه دانشجوی اخراجی داشته‌ایم و فقط ۴ کلاس از ۱۲۰ کلاس درس به دلیل غیبت‌های استاد حذف شده‌اند.

۴۱

با مراجعه به کتاب‌های ریاضی و آمار (۱) و جامعه‌شناسی پایه دهم، نوع تعریف‌های ذکر شده درباره «آمار» و «گنش» را مشخص کنید.

۴۲

مبنای استقرار براساس بنا شده است و نتیجه یقینی از آن گرفت.

۴۳

در مغالطه ، ویژگی‌های خوب و شایسته‌ای را به نظریه‌ای باطل یا معتقدان به آن نسبت می‌دهند.

۴۴

قضیه «منفصل حقیقی» را تعریف کنید.

۴۵ جدول زیر را کامل کنید.

هر الف ب است.	بعضی الف ب است.	هیچ الف ب نیست.	بعضی الف ب نیست.
متناقض			
متضاد	-		
متداخل			
عکس مستوی			-

۴۶ فرق قواعد مربع تقابل و عکس مستوی از نظر جایگاه موضوع و محمول قضیه در چیست؟

۴۷ «تناقض»، «تضاد» و «تداخل» قضیه «همه فلزات هادی الکتریسته‌اند» را بنویسید.

۴۸ در منطق به نهاد جمله و به مسند آن می‌گویند.

۴۹ در مسائل علمی نیز از استنتاج بهترین تبیین جهت بررسی استفاده می‌شود.

۵۰ تعریف شیء به خود را تعریف می‌نامند.

۵۱ در تعریف ، با دسته‌بندی ویژگی مشترک و وجه افتراق، به تعریف شیء می‌پردازیم.

۵۲ در تعریف ، به ذکر نمونه‌ها یا تصاویری از واژه موردنظر یا موارد شبیه به آن می‌پردازیم.

۵۳ در نسبت‌های چهارگانه، هرگاه همه افرادی که مصداق یک مفهوم کلی هستند، مصداق مفهوم دیگری هم باشند، نسبت میان آنها است.

۵۴ معانی را می‌توان به دو صورت و به دیگران منتقل کرد.

۵۵ به کار بردن معانی مطابقی، تضمینی و التزامی کلمات به‌جای یکدیگر به خطایی منتهی می‌شود که آن را مغالطه می‌نامند.

۵۶ عبارات زیر ممکن است باعث ایجاد کدام مغالطه شوند؟

الف

قوم گفتندش که ای خر گوش دار خویش را اندازه خر گوش دار

ب او چند غزل این شاعر جوان را خوب و بی‌اشکال خواند.

پ

گفتمش باید بری نامم زیاد گفت آری می‌برم نامت زیاد

ت

مکن تا توانی دل خلق ریش و گر می‌کنی، می‌کنی بیخ خویش

ث

حاکم بغداد حکمی کرد و می‌باید شنید تا که او باشد نباید کرد لعنت بر یزید

۵۷ عکس مستوی قضایای زیر را بنویسید.

الف هیچ مسلمانی کافر نیست.

ب هر ایرانی وطن‌دوست است.

پ بعضی حیوانات گربه نیستند.

ت بعضی سنگ‌ها آهنی هستند.

۵۸ اقسام قضایای منفصل زیر را مشخص کنید.

الف گروه خونی او ممکن است AB باشد یا O مثبت.

ب این طرح سرانجام در مجلس تصویب می‌شود یا رد خواهد شد.

پ در این اتاق فقط ناصر و پرویز حضور داشتند؛ پس این گلدان را «یا ناصر شکسته است یا پرویز».

ت برای استخدام، کارت پایان خدمت خود را ارائه کنید یا کارت معافیت دائم.

ث فردا سه‌شنبه است یا چهارشنبه.

۵۹ اشکال تعریف‌های زیر را مشخص کنید:

الف عارفی را پرسیدند: جوانمردی چیست؟ گفت: ترک کام‌جویی. گفتند: کام‌جویی کدام است؟ گفت: ترک جوانمردی.

ب امتداد: بُعد مَفْطور در اجسام را گویند.

پ نقاشی: تصویری کشیده‌شده بر پارچه با قلم‌مو

ت دقت: استعدادی نفسانی است که به‌وسیله آن، ذهن مطلبی را به دقت بررسی می‌کند.

ث ماهی: مهره‌داری که دارای آبشش است.

۶۰ با توجه به شعر طوطی و بقال در کتاب فارسی (۱) پایه دهم:

الف مطابق با اصطلاحات منطق، نتیجه‌گیری طوطی، استقرایی یا قیاسی است؟

ب در این شعر، کار طوطی قیاس نامیده شده است. بنابراین اصطلاح قیاس در ادبیات معادل کدام‌یک از استدلال‌های منطقی است؟

پاسخنامه تشریحی

- ۱ الف) لفظ بی معنا (ب) ساختن مفاهیم ذهنی که مصداق خارجی نداشته و به زبان هم جاری نشود.
 پ) موجودی که کشف نشده (ت) اسب تکشاخ
 ث) کلمه‌ای که می‌خوانیم اما معنای آن را نمی‌دانیم مانند اسطراب
 ج) شیئی که نام‌گذاری نشده مثلاً کودک تازه متولد شده

۲

۱- شخصیه سالبه	۲- سالبه کلیه	۳- شخصیه موجبه
۴- شخصیه موجبه	۵- سالبه جزئیه	۶- موجبه جزئیه
۷- شخصیه موجبه	۸- موجبه کلیه	۹- شخصیه موجبه
۱۰- شخصیه موجبه	۱۱- شخصیه موجبه	۱۲- شخصیه موجبه
۱۳- شخصیه موجبه	۱۴- شخصیه موجبه	۱۵- شخصیه موجبه
۱۶- موجبه کلیه	۱۷- شخصیه موجبه	۱۸- شخصیه موجبه
۱۹- شخصیه موجبه	۲۰- شخصیه موجبه	

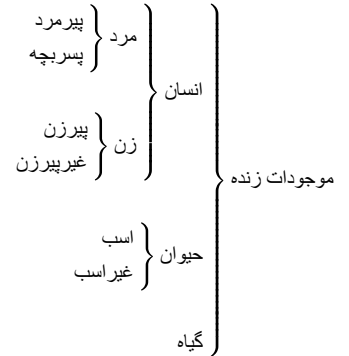
۳ تله‌گذاری

۴ شرط - جواب شرط

۵ کاربردی

۶ الف) ۱- انسان < مرد/ انسان < زن/ انسان < پیرمرد/ انسان < پسر بچه/ انسان < پیرزن

۲- موجودات زنده < انسان، اسب، مرد، زن، پیرمرد، حیوان، پسر بچه، پیرزن / گیاه

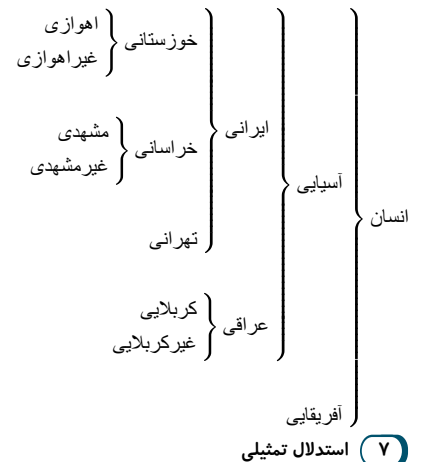

ب) ۱- ایرانی < خراسانی / ایرانی < تهرانی / ایرانی < اهوازی / ایرانی < مشهدی / ایرانی < خوزستانی

۲- آسیایی < ایرانی / آسیایی < عراقی

۳- عراقی < کربلایی

۴- آفریقای ۵- انسان

۸- ۱- لباس خودش را مرتب کرد یا لباس پدرش را.

۲- اجناس کشف شده را مأموران دزدیده بودند یا دیگران

۳- از راهنمایی کردن شما یا از راهنمایی شدن توسط شما

۴- معنای اول، هندو گفته است خدا دو تاست لعنت باد بر کسی که می گوید خدا یکی است.

معنای دوم، هندو به طعنه (مسخره) گفته است خدا دو تا است و لعنت خدا بر کسی که بگوید خدا دو تاست.

۵- معلوم نیست از نظر گوینده، سیاست های فرهنگی از انسجام و نظم برخوردار است یا نه.

۶- عبارت دستبند و انگشتر طلا ابهام دارد چون طلا می تواند صفت هر کدام باشد.

۷- عبارت ده دقیقه دیگر به خانه می رسیم ابهام دارد زیرا معلوم نکرده کدام خانه

۸- عبارت محموله فقط شامل مواد غذایی استاندارد است ابهام دارد چون دو برداشت می شود: می توان چنین برداشت کرد که تنها محموله استاندارد، مواد غذایی است و بقیه محموله ها غیراستاندارد هستند و هم می شود برداشت کرد که محموله شامل مواد غذایی استاندارد است و شامل چیز دیگری نمی شود.

۹- دو معنی دارد: ۱- نه آخر هفته ایران نیست ۲- نه این گونه نیست که ایران نباشم.

۹- ۱- در مقدمه اول، این استدلال سعدی مصداق انسان است، اما در مقدمه دوم، انسان مفهوم است.

۲- در مقدمه اول، معنای انسان (یعنی آنچه انسان نامیده شده است) منظور است و در مقدمه دوم، واژه حیوان پنج حرف دارد.

۳- در مقدمه اول، ترامپ عنوان رئیس جمهور آمریکا است اما در مقدمه دوم، رئیس جمهور آمریکا چیزی است که عنوان بر آن صدق می کند.

۴- در مقدمه اول، باز به معنای باز بودن است اما در مقدمه دوم، باز نام یک پرنده است.

۵- در مقدمه اول، کمیاب به معنای نادر است اما در مقدمه دوم، مصداق کمیاب است.

۶- در مقدمه اول، شیرین به معنای شیرین بودن است اما در مقدمه دوم، شیرین نام یک زن است.

۷- در مقدمه اول، غایت به معنای هدف است اما در مقدمه دوم، به معنای پایان است.

۸- در مقدمه اول، نقشه کشیدن به معنای برنامه ای ناجوانمردانه است اما در مقدمه دوم، نقشه کشیدن به معنای مهندسی آن است.

۹- در مقدمه اول، واجب به معنای غیرقابل اجتناب است و در مقدمه دوم، واجب به معنای مفید است.

۱۰- در مقدمه اول، فیروزه نام دختر یا زنی است اما در مقدمه دوم، فیروزه به معنای نوعی سنگ است.

۱۰- شیرین دو معنا دارد.

معنای اول: شیرین نام معشوق فرهاد

معنای دوم: شیرین یعنی خواب خوش

کاری دو معنا دارد، معنای اول کاری، نوعی ادویه و در معنای دوم به معنی پرکار است.

۱۱

الف. مشخص نیست. ب. کاذب

پ. صادق

ب. الف. مشخص نیست. ب. کاذب

پ. صادق

۱۲

الف. حد وسط در دو مقدمه عیناً تکرار نشده است. محمول در مقدمه اول «از خاک» و موضوع در مقدمه دوم «خاک» است.

ب. هر دو مقدمه سالبه است. بر اساس شرط اول اعتبار قیاس، هنگامی که هر دو مقدمه قیاس سالبه باشد، قیاس نامعتبر است.

پ. حد وسط عیناً تکرار نشده است. در مقدمه اول شیر به معنای «شجاع» است و در مقدمه دوم به معنای «یکی از حیوانات وحشی» است.

ت. شرط دوم اعتبار قیاس را ندارد. حد وسط (سفید) در هر دو مقدمه منفی است.

ث. هر دو مقدمه سالبه است. بر اساس شرط اول اعتبار قیاس، هنگامی که هر دو مقدمه قیاس سالبه باشد، قیاس نامعتبر است.

۱۳

الف. فردا امتحان داشته باشیم ← مقدم

نمی توانیم امشب به مهمانی برویم ← تالی

ب. در صورتی که (اگر) در بازی فردا برنده نشویم ← مقدم

با والیبال خداحافظی خواهم کرد ← تالی

پ. تمرین ها را امشب می نویسم ← تالی

اگر وقت پیدا کنم ← مقدم

ت. درس بخوانی ← مقدم

موفق می شوی ← تالی

۱۴

الف. قیاس استثنایی اتصالی؛ رفع مقدم؛ نامعتبر

ب قیاس استثنایی اتصالی؛ وضع تالی؛ نامعتبر

پ قیاس استثنایی اتصالی؛ رفع تالی؛ معتبر

ت قیاس استثنایی اتصالی؛ رفع مقدم؛ نامعتبر

ث قیاس استثنایی اتصالی؛ وضع تالی؛ نامعتبر

۱۵

<p>قرآن } آسمانی انجیل } متون دینی</p> <p>نهج البلاغه } غیر آسمانی کافی } متون دینی</p>	<p>کتب یا متون</p>	الف
<p>معراج السعادة } جامع السعادات } متون اخلاقی</p> <p>اسفار اربعه } شفای ابن سینا } متون فلسفی</p>		ب
<p>دیوان حافظ } شعر مثنوی } متون ادبی</p> <p>رمان - بینوایان } زن } بیمه شده } غیر بیمه شده } کارگر</p>		پ
<p>ایرانی } غیر ایرانی } مرد</p> <p>باربری } مسافربری } برقی</p> <p>باربری } مسافربری } غیر برقی</p>		قطار

اسم انسان	اسم پسر	یکبخشی } فارسی - بابک
		دوبخشی } عربی - سعید
	اسم دختر	فارسی } آذر
		عربی } ام‌کلثوم
اسم ماه	شمسی } اردیبهشت	
	قمری } ربیع‌الاول	
اسم شهر	ایرانی	شهر مذهبی - قم
		شهر غیر مذهبی } اصفهان
اسم شهر	غیر ایرانی	ترت حیدریه
		مکه } دهلوی نو
اسم شهر	اسلام	سنی } مذهب فقهی } حنبلی
		مذهب کلامی - اشعری
اسم شهر	دین آسمانی	شیعه
		مسیحیت } کاتولیک
اسم شهر	دین	پروتستان
		یهودی
		دین غیر آسمانی - بودایی

۱۶

الف آهن و مس (موضوع) - از فلزات پرمصرف (محمول)

ب حافظ شیرازی (موضوع) - یکی از بزرگ‌ترین عارفان ایران زمین (محمول)

پ هر قضیه ← موضوع

حملی است یا شرطی ← محمول

ت اگر برنامه‌ریزی درستی در کار نباشد (مقدم) - موفقیت هم به دست نخواهد آمد (تالی)

۱۷

الف عدد زوج (موضوع) - قابل قسمت بر دو (محمول)

ب انسان‌ها (موضوع) - همیشه سیاست‌گذار نعمت‌ها (محمول)

پ هر که دانا بود (مقدم) - توانا بود (تالی)

ت اگر کسی خدا را فراموش کند (مقدم) - خود را نیز فراموش خواهد کرد (تالی)

۱۸

الف قضیه (چون جمله خبری است)

ب قضیه نیست (چون جمله سؤالی است)

پ قضیه (چون جمله خبری است)

ت قضیه (چون جمله خبری است)

۱۹- ۱- اگر لباس گرم نبوشی (مقدمه) / مریض می‌شوی (تالی)

۲- اگر امشب شب یلدا باشد (مقدمه) / فردا شب کوتاه‌تر از امشب است (تالی)

۳- غیر قابل جمع در صدق

۴- اگر تو نیایی (مقدمه) / من هم نخواهم رفت (تالی)

۵- تکان بخوری (مقدمه) / شلیک می‌کنم (تالی)

۶- منفصل / حقیقی

۷- هیچکدام از اقسام نمی‌شود چون انفصال برقرار نیست.

۸- هیچکدام از اقسام نمی‌شود چون انفصال برقرار نیست.

۹- غیر قابل جمع در کذب

۱۰- هر که بی‌هنر افتد (مقدمه) / نظر به عیب کند (تالی)

۱۱- غیر قابل جمع در کذب

۱۲- منفصل / حقیقی

۱۳- هر آن مریض که طیب نپذیرد (مقدم) / سزاست تب و تاب روزگار بیمارست (تالی)

۱۴- بسیار توقف نکند میوه بر بار (تالی) / چون عام بدانست که شیرین و رسیده است (مقدم)

۱۵- غیر قابل جمع در کذب

۱۶- غیر قابل جمع در صدق

۱۷- منفصل حقیقی

۱۸- آنچه بر جامه چکیده یا خون کسی است یا می‌سرخ و یا توت سیاه است / غیر قابل جمع در صدق

۱۹- غیر قابل جمع در صدق

۲۰- اگر هم درس مایی (مقدم) / بشوی اوراق (تالی)

۲۰- ۱- شکل اول / ۲- شکل سوم / ۳- شکل دوم / ۴- شکل چهارم / ۵- شکل سوم

۶- شکل چهارم / ۷- شکل دوم / ۸- شکل اول / ۹- شکل چهارم / ۱۰- شکل دوم

۲۱- الف) این حیوان حیوان نر است.

هیچ حیوان نری شیردهنده نیست.

∴ این حیوان شیردهنده نیست.

ب) بعضی شکل‌ها، شکل سه‌ضلعی هستند.

هر شکل سه‌ضلعی مثلث است.

∴ بعضی شکل‌ها مثلث هستند.

پ) اگر چیزی کی باشد آنگاه مردم چیزهایی می‌گویند.

مردم چیزهایی می‌گویند.

∴ چیزی کی بوده است.

بعدها خواهیم دید که این استدلال باطل است.

ت) ما نزد آنان رفته‌ایم.

هر رفتی آمدنی دارد.

∴ آنها آمدنی هستند.

ث) هر ایرانی آسیایی است.

هیچ اروپایی آسیایی نیست.

∴ هیچ ایرانی اروپایی نیست.

ردیف	قضیه	صادق یا کاذب	تناقض	تضاد	تداخل
۱	هر الف ب است.	+	-	-	+
۲	بعضی الف ب است.	-	+	ندارد	-
۳	بعضی الف ب است.	+	-	ندارد	نامعلوم
۴	هیچ الف ب نیست.	-	+	نامعلوم	نامعلوم
۵	هر الف ب است.	-	+	نامعلوم	نامعلوم
۶	بعضی الف ب نیست.	+	-	ندارد	نامعلوم
۷	هیچ الف ب نیست.	+	-	-	+
۸	بعضی الف ب نیست.	-	+	ندارد	-
۹	هیچ غیر ب الف نیست.	+	-	-	+
۱۰	بعضی غیر ب الف است.	-	+	ندارد	-

۲۳) برای هریک از قضایای زیر متضاد، متناقض، متداخل، تداخل تحت تضاد و عکس مستوی را در صورت وجود هر کدام بنویسید و همچنین صادق (+) / کاذب (-) یا مبهم بودن هر کدام را طبق قواعد منطق مشخص کنید.

ردیف	اصل قضیه	متضاد	متناقض	متداخل	تداخل تحت تضاد
۱	همه انسان‌ها بالقوه عالمند (+)	هیچ انسانی بالقوه نیست (+)	بعضی انسان‌ها بالقوه عالم‌اند (-)	بعضی انسان‌ها بالقوه ندارد	ندارد
۲	هر بیعی مباح است (-)	هیچ بیعی مباح نیست (-)	بعضی بیع‌ها مباح است (+)	بعضی بیع‌ها مباح است ندارد	ندارد
۳	هیچ عالمی دنیاطلب نیست (-)	هر عالمی دنیاطلب است (-)	بعضی عالم‌ها دنیاطلب نیستند (+)	بعضی عالم‌ها دنیاطلب است ندارد	ندارد
۴	هوای اصفهان در تابستان گرم است (+)	ندارد	هوای اصفهان در تابستان گرم نیست (-)	ندارد	ندارد
۵	بعضی از دل‌ها خالی از مهر است (-)	ندارد	هیچ دلی خالی از مهر نیست (+)	همه دل‌ها خالی از مهر است (-)	بعضی از دل‌ها خالی از مهر نیست (+)
۶	بعضی دودها از کباب نیستند (+)	ندارد	همه دودها از کباب است (-)	هیچ دودی از کباب نیست (-)	بعضی دودها از کباب است (+)
۷	هر چه عوض دارد گله ندارد (+)	همه آنچه عوض دارد گله دارد (-)	بعضی از چیزهایی که عوض دارد گله ندارد (-)	بعضی از آنچه عوض ندارد	ندارد
۸	هیچ ارزانی بی‌علت نیست (-)	هر ارزانی بی‌علت است (-)	برخی ارزان‌ها بی‌علت است (+)	برخی ارزان‌ها بی‌علت نیستند (-)	ندارد
۹	همیشه قافیه پشت ردیف می‌آید (+)	هر قافیه‌ای پشت ردیف می‌آید (-)	برخی قافیه‌ها پشت ردیف نمی‌آید (-)	برخی قافیه‌ها پشت ردیف می‌آید (+)	ندارد
۱۰	هر انسانی حیوان است (+)	هیچ انسانی حیوان نیست (-)	برخی انسان‌ها حیوان نیستند (-)	بعضی انسان‌ها حیوان هستند (+)	ندارد
۱۱	هر چه پیش آید خوش آید (-)	هر چه پیش آید خوش نیاید (+)	بعضی چیزها که پیش آید خوش نیاید (+)	برخی چیزها پیش آید خوش آید (+)	ندارد
۱۲	هیچ کس روزی دیگری را نمی‌خورد (+)	همه روزی دیگری را نمی‌خورد (-)	بعضی روزی دیگری را نمی‌خورند (-)	بعضی روزی دیگری را نمی‌خورند (+)	ندارد
۱۳	بعضی از مردم با بیشتر مردم فرق دارند (+)	ندارد	همه مردم با بیشتر مردم فرق ندارند (-)	همه مردم با بیشتر مردم فرق دارند (-)	ندارد
۱۴	هیچ سنگ و گلی، لؤلؤ و مرجان نشود (+)	هر سنگ و گلی، لؤلؤ و مرجان نشود (-)	بعضی سنگ‌ها و گل‌ها لؤلؤ و مرجان نشود (-)	بعضی سنگ‌ها و گل‌ها لؤلؤ و مرجان نشود (+)	ندارد
۱۵	گاه باشد که کودک نادان به غلط بر هدف تیری (+)	ندارد	گاه باشد که کودک نادان به غلط بر هدف تیری نزند (-)	ندارد	ندارد
۱۶	هیچ چیز شرط هیچ چیز نیست (-)	همه چیز شرط همه چیز است (+)	بعضی چیزها شرط بعضی چیزها است (+)	بعضی چیزها شرط بعضی چیزها است (-)	ندارد

- ۲۴) استدلال تمثیلی
 ۲۵) استدلال تمثیلی
 ۲۶) استدلال تمثیلی
 ۲۷) استدلال قیاسی
 ۲۸)

نوع دلالت	عبارات	ردیف
		ستون
مطابقی	ناصر خانه خرید	۱-
تضمنی	ناصر خانه‌اش را رنگ کرد	۲-
التزامی	ناصر حاتم است	۳-
مطابقی	آن رفیقی خانه می‌جست از شتاب	۴-
تضمنی	دلالت لفظ انسان فقط بر حیوان	۵-
تضمنی	دلالت لفظ انسان فقط بر ناطق	۶-
التزامی	دلالت لفظ دوات بر قلم	۷-
التزامی	دلالت لفظ سقف به دیوار	۸-
التزامی	دلالت لفظ درخت بر میوه	۹-
تضمنی	دلالت لفظ ماشین بر موتور ش	۱۰-
التزامی	دلالت لفظ خانه بر اتاق	۱۱-
التزامی	دلالت لفظ سه بر فرد	۱۲-

جزئی ۲۹

الف- با مصداق فرضی (کوه قاف / رخس ۲۰)
 ب- با مصداق خارجی (God / اورست ۱۸ / برج ایفل ۲۶)
 کلی

الف- بدون مصداق خارجی (شریک خدا / لاک پشت پرنده ۱۳ / اسب نامرئی ۲۱ / شیر مرغ ۲۸)

ب- با یک مصداق خارجی (مولود کعبه ۱۲ / دیوار ۱۴۰۰ کیلومتری ۱۶ / واجب‌الوجود ۱۷ / معجزه جاوید ۲۲ / بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران ۲۴)
 ج- با دو مصداق خارجی (جنگ جهانی ۳ / رهبر جمهوری اسلامی ۹ / رنگ تشکیل‌دهنده رنگ سبز ۱۴ / سرور جوانان بهشت ۲۵)
 د- با سه مصداق خارجی (خدای مسیحیان ۵ / اصول دین ۱۱ / رنگ اصلی ۱۵ / اهرام مصر ۲۳ / رئیس جمهوری روحانی ایران ۲۷)
 ه- با بیش از سه مصداق خارجی (کشور عضو اوپک ۲ / سیاره منظومه شمسی ۱۶ / god / ۸ / اصول مذهب ۱۰ / دانشگاه دولتی ۱۹)

۳۰

۱- کلی	۲- کلی	۳- جزئی	۴- کلی (چون صفت است)
۵- کلی	۶- جزئی	۷- جزئی	۸- جزئی
۹- کلی	۱۰- کلی	۱۱- کلی	۱۲- کلی
۱۳- کلی	۱۴- کلی	۱۵- کلی	۱۶- کلی
۱۷- کلی	۱۸- کلی	۱۹- کلی	۲۰- کلی
۲۱- جزئی	۲۲- کلی	۲۳- کلی	۲۴- کلی

۳۱) الف: تصدیق ب: تصور ج: تصدیق د: تصور ه: تصور و: تصدیق

۳۲

الف) تعریف به مثال

ب) تحلیلی / از نوع عام و خاص

پ) تحلیلی / از نوع سلسله اوصاف

ت) تعریف لغوی

ث) تعریف به مثال

۳۳

الف) تحلیلی از نوع عام و خاص

ب) تعریف لغوی

پ) تعریف به مثال

ت) تحلیلی - عام و خاص

الف تهران (موضوع) - پایتخت ایران (محمول)

ب اگر به فکر آبادانی ایران هستیم (مقدم) - باید محیط زیست را سالم نگه داریم (تالی)

پ مؤمن (موضوع) - در نماز خود کاهلی نمی کند (محمول)

ت اگر خوب درس بخوانم (مقدم) - در امتحان نگرانی نخواهم داشت (تالی)

۳۵

الف محصوره - موجبه جزئیه - برخی (سور)

ب محصوره - موجبه کلیه - همه (سور)

پ محصوره - سالبه جزئیه - برخی (سور)

ت محصوره - سالبه کلیه - هیچ (سور)

۳۶

الف بازان سبک خیز (موضوع) / برون جستند (محمول)

ب اهرمن ماند و، من ماند و دشمن (تالی) / چو نمائی (مقدم)

پ گر نبودی جذبه حوای ما (مقدم) / کی شدی بند زمین بابای ما (تالی)

ت این عدد بر دو قابل قسمت است (تالی) در صورتی که زوج باشد (مقدم)

ث شاعران ترک پارسی گو (موضوع) / شهریاران ملک ادب (محمول)

۳۷

الف قضیه نیست چون سؤال پرسیده است.

ب بعضی از شعر تر سعدی، تعجب می کنند

موضوع محمول

نوع قضیه: موجبه جزئیه

پ مصراع اول قضیه نیست اما مصراع دوم قضیه شرطی است.

هر که بی هنر افتد (مقدم)، نظر به عیب کند (تالی)

ت قضیه شرطی، مصراع دوم مقدم و مصراع اول تالی

۳۸

الف قضیه شخصی، قضیه سهراب و نوشداروی او موضوع فسانه (محمول)

ب شعر را به صورت زیر بازنویسی می کنیم

گناه از دور زمان است - گناه (موضوع) دور زمان (محمول)

آدمی از چنبر دور زمان گریز و گزیر ندارد

آدمی (موضوع) از چنبر دور زمان (محمول)

پ من از دور لابه ها کردم (قضیه شخصی، موضوع من)، از دور لابه ها (محمول)

آهوی وحشی من پا به فرار آمده بود (قضیه شخصی، آهوی وحشی من (موضوع)، پا به فرار (محمول)

ت قضیه شرطی، مقدم (هر کس را که به او راز دهر را گفتند) و تالی (لبها دوخته شد)

۳۹

الف بعضی مؤمنان گناهکار هستند (+) / متضاد ندارد / همه مؤمنان گناهکارند (-)

ب هر کتابی نویسنده دارد (+) / هیچ کتابی نویسنده ندارد (-) تضاد / برخی کتابها نویسنده ندارند (-) (تناقض)

پ هیچ معدنی، معدن فلز نیست (-) / هر معدنی معدن فلز است (-) تضاد / بعضی معدن ها، معدن فلز هستند (-) (تناقض)

ت بعضی کبوترها پرنده نیستند (-) / متضاد ندارد / همه کبوترها پرنده هستند (+) (تناقض)

ث هیچ انسانی تنها نیست (+) / همه انسانها تنها هستند (-) تضاد / برخی انسانها تنها هستند (-) (تناقض)

۴۰

الف مغالطه مسموم کردن چاه

ب مغالطه بزرگ نمایی

پ مغالطه تله گذاری

ت کوچک نمایی

۴۱

آمار: تعریف تحلیلی (در کتاب ریاضی و آمار پایه دهم آمده است): به مطالعه نحوه گردآوری، سازماندهی، تحلیل و تفسیر دادهها برای استخراج اطلاعات و تصمیم گیری آمار گفته

می شود).

کنش: تعریف تحلیلی (در درس اول کتاب جامعه‌شناسی (۱) پایه دهم آمده است: به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد، «کنش» می‌گویند. کنش آگاهانه، ارادی و هدف‌دار است).

۴۲ تخمین - نمی‌توان

۴۳ تله‌گذاری

۴۴ قضیه‌ای که در آن، میان دو طرف حکم به انفصال حقیقی شده است. به طوری که دو بخش قضیه، نمی‌تواند هم‌زمان صادق و هم‌زمان کاذب باشند. مانند: «اگر عدد طبیعی زوج باشد، فرد نیست و اگر فرد باشد، زوج نیست.» انفصال میان دو بخش این‌گونه قضایا، انفصالی حقیقی است، از این‌رو آنها را قضیه «منفصل حقیقی» می‌نامند.

۴۵

هر الف ب است.	بعضی الف ب است.	هیچ الف ب نیست.	بعضی الف ب نیست.
متناقض	بعضی الف ب نیست.	هیچ الف ب نیست.	هر الف ب است.
متضاد	هیچ الف ب نیست.	-	هر الف ب است.
متداخل	بعضی الف ب است.	هر ب الف است.	بعضی الف ب نیست.
عکس مستوی	بعضی ب الف است.	بعضی ب الف است.	هیچ ب الف نیست.

۴۶ در مربع تقابل، جای موضوع و محمول ثابت است، اما در عکس مستوی جای آنها تغییر می‌کند.

۴۷ تناقض: «بعضی فلزات هادی الکتریسته نیستند.»

تضاد: «هیچ فلزی هادی الکتریسته نیست.»

تداخل: «بعضی فلزات هادی الکتریسته‌اند.»

۴۸ موضوع - محمول

۴۹ فرضیه‌های علمی

۵۰ دوری

۵۱ به مفاهیم عام و خاص

۵۲ به مثال

۵۳ تساوی

۵۴ کتبی و شفاهی

۵۵ توسل به معنای ظاهری

۵۶

الف مغالطه نگارشی کلمات درباره کلمه «خرگوش»

ب مغالطه اشتراک لفظ (او چند غزل از این شاعر جوان را به زیبایی قرائت کرد یا چند غزل از این شاعر جوان را غزل‌هایی خوب و بدون اشکال ادبی دانست).

پ مغالطه نگارشی کلمات درباره کلمات، «زیاد» و «زیاده»

ت مغالطه نگارشی کلمات درباره کلمات «می‌کنی» و «می‌کنی»

ث مغالطه ابهام در عبارات: حاکم بغداد دستور داده است که دیگر نباید بر یزید لعن فرستاد!

حاکم بغداد چنان حکم بدی کرده است که با وجود او، دیگر نوبت به لعنت کردن یزید نمی‌رسد! (اغراق در بد بودن حاکم بغداد)

۵۷

الف هیچ مسلمانی کافر نیست. ← هیچ کافری مسلمان نیست.

ب هر ایرانی وطن‌دوست است. ← بعضی وطن‌دوستان ایرانی‌اند.

پ بعضی حیوانات گربه نیستند. ← عکس مستوی ندارد.

ت بعضی سنگ‌ها آهنی هستند. ← بعضی آهنی‌ها سنگ هستند.

۵۸

الف مانع‌الجمع: زیرا نمی‌شود هم‌زمان دارای هر دو گروه خونی باشد؛ ولی می‌تواند هیچ‌کدام از این دو گروه خونی را نداشته باشد.

ب منفصل حقیقی

پ مانع‌الرفع: زیرا نمی‌شود هیچ‌کدام گلدان را نشکسته باشند، اما ممکن است هر دو در شکستن آن دخیل بوده باشند.

ت منفصل حقیقی: چون هیچ‌کس هم‌زمان هر دو کارت را ندارد. حال برای استخدام باید یکی از این دو کارت ارائه شود. چون نمی‌شود که هر دو ارائه شود و نمی‌شود که هر دو ارائه نشوند، پس رابطه حقیقی است.

ث مانع‌الجمع: چون که نمی‌شود فردا هم سه‌شنبه باشد و هم چهارشنبه؛ ولی می‌تواند نه سه‌شنبه باشد و نه چهارشنبه و مثلاً شنبه باشد.

۵۹

الف تعریف دوری

ب) تعریف واضح نیست (استفاده از الفاظ دشوار در تعریف)

پ) تعریف جامع افراد نیست و همهٔ انواع نقاشی را شامل نمی‌شود.

ت) تعریف دوری

ث) مانع نیست، زیرا دوزیستان نیز دارای آبشش هستند.

۶۰

الف) مطابق با اصطلاحات منطق، نتیجه‌گیری طوطی استدلالی تمثیلی است.

ب) استدلال قیاسی در ادبیات همان استدلال تمثیلی در منطق است. (قیاس در فقه نیز همان استدلال تمثیلی در منطق است)